

گام بلند اتاق بازرگانی در شناخت بازارهای هدف

فعلان اقتصادی، کارشناسان و مسئولان از فراز و فرودهای سرمایه گذاری در حوزه خدمات گردشگری شهر مشهد می گویند:

سه اقدام کلیدی برای گردشگری خراسان

در نشست شورای گفت‌وگوی خراسان رضوی با حضور اعضای کمیسیون های صنایع و معادن و امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گذشت

رمز گشایی از ناهمربانی ها با اهالی اقتصاد و صنعت

دنیای اقتصاد - مشهد با آن ۲۵ تا ۳۰ میلیون گردشگری که مسئولان مدعی حضورشان در این شهر هستند و بیش از دو میلیون گردشگر خارجی که گفته می‌شود پارسال میهمان مشهدی‌ها بوده‌اند؛ یک بستر و ظرفیت مساعد برای سرمایه‌گذاری‌های گردشگری و به تناسب آن توسعه زیرساخت‌های خدماتی در این بخش است. از سوی دیگر، در حالیکه کاهش ارزش ریال در برابر دلار، برای دیگر حوزه‌های تولیدی و صنعتی به نعمت و چالش تبدیل شده، برای بخش گردشگری، فرصت مغتنمی را فراهم کرده است. به واسطه این امر، موج جدیدی از حضور گردشگران خارجی را شاهدیم، چنانکه به گواه آمارها، ورود گردشگران خارجی به مشهد تا پایان مرداد، ۹۳ درصد رشد داشته است. این موج جدید، حرف از سرمایه‌گذاری‌های نو در بخش خدمات گردشگری مشهد را نیز به میان می‌آورد. در سال‌های گذشته، کفه سرمایه‌گذاری عمدتاً در بخش‌های خاصی سنگینی می‌کرد که میراث آن «اشباع» در همان حوزه‌ها بود و در پی آن نیز، با فرارسیدن یک دوره رکود اقتصادی، چالشی در این بخش‌ها رخ داد که هنوز هم تداوم دارد. با این اوصاف، دغدغه تازه فعلان اقتصادی، کارشناسان و حتی مسئولان امر، هدایت و مدیریت موج جدید تقاضای سرمایه‌گذاری است، چرا که تجربه‌های تلخ گذشته نباید کام آیندگان را نیز تلخ کند. مدیریت اقتصاد سالانه ۹ هزار میلیاردی زائر برای مشهد، دغدغه دیگر بست که به نوعی با این حوزه در پیوند است. همین مباحث بهانه‌ای شد تا با متولیان و جمعی از فعلان اقتصادی پیرامون این بحث و ظرفیت‌های متنوع و جدید سرمایه‌گذاری گردشگری در مشهد به گفت‌وگو بنشینیم که بخش اول آن را در این شماره می‌خوانید:

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

آسیب‌شناسی روند توسعه انرژی تجدیدپذیر در استان خراسان رضوی

هاشم اوری - بخش اول *

در دهه اخیر استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر به ویژه بادی و خورشیدی در جهان شاهد رشد چشمگیری بوده و انتظار می‌رود این روند در سال‌های آتی نیز با شتاب هر چه بیشتر ادامه یابد. برخی کشورها هم‌اکنون بخش قابل توجهی از انرژی الکتریکی مورد نیاز خود را از منابع تجدیدپذیر تأمین می‌کنند. به عنوان مثال کشور اسکاتلند ۱۰۰ درصد و اتریش ۹۷ درصد از برق مورد نیاز خود را از طریق منابع تجدیدپذیر شامل انرژی بادی، خورشیدی و آبی و دانمارک ۴۵ درصد از کل انرژی الکتریکی مصرفی خود را با توربین‌های بادی مستقر در خشکی و دریا تأمین می‌کند. در سال جاری میلادی سهم صنعت انرژی بادی در اقتصاد جامعه اروپا به ۳۶ میلیارد یورو و میزان اشتغال تخصصی ایجاد شده در این صنعت به ۲۶۳ هزار نفر رسید. به دلیل سهم قابل توجه صنعت انرژی بادی در اقتصاد جامعه اروپا اخیراً پارلمان این اتحادیه تصویب کرد که تا سال ۲۰۳۰ میلادی ۳۲ درصد از برق مصرفی این کشورها از طریق نیروگاه‌های بادی تأمین شود. نگاهی به روند سرمایه‌گذاری و توسعه بخش‌های مختلف شامل نیروگاه‌هایی با سوخت فسیلی از جمله سوخت مایع، گاز و زغال سنگ، نیروگاه‌های هسته‌ای و انواع تجدیدپذیر حاکی از آن است که در سال ۲۰۱۷ میلادی ظرفیت منصوبه نیروگاه‌های فسیلی و هسته‌ای کاهش یافته و این در حالی است که ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر از جمله بادی، خورشیدی و آبی کوچک همگی افزایش یافته است. در این میان نیروگاه‌های بادی اعم از خشکی و دریایی شاهد بیشترین رشد بوده است. بررسی جامع تولید انرژی الکتریکی در جهان این واقعیت را کاملاً آشکار می‌سازد که دوران استفاده از نفت، گاز و زغال سنگ برای تولید برق به سر آمده است. دلایل اصلی این تحول در تولید انرژی الکتریکی در دهه اخیر مسائل زیست محیطی است که جهان و جهانیان با آن دست به گریبان بوده و اهمیت آن هر روز بیشتر می‌شود.

ادامه در همین صفحه

در دیدار والی هرات با فعلان اقتصادی خراسان رضوی بیان شد

انتظار افغانستانی‌ها از سرمایه‌گذاران مشهد

صفحه ۳

معاون آموزش و پیشگیری سازمان آتش‌نشانی مشهد:

مجتمع‌های قدیمی شهر مشهد به روزرسانی نشده است

صفحه ۴

نویخت در مشهد:

۱۳ میلیارد دلار برای تأمین کالاهای اساسی تخصیص یافت

صفحه ۲

همچنین اصل حقوقی عدالت کاملاً به دور است. بنابراین مدیران سازمان امور مالیاتی باید به این نکته توجه داشته باشند که هرگونه دخالتی در انتخاب آزادانه نماینده مودی با هر دلیل و بهانه‌ای علاوه بر آنکه به استقلال هیات‌های حل اختلاف لطمه وارد می‌کند، مودیان را از اطمینان اجرای عدالت در دادرسی مالیاتی به دور می‌سازد و به موج احساس عدم استقرار قانون و انصاف دامن می‌زند که این مساله از آنجا که مودیان و مردم به نوعی سازمان امور مالیاتی را نماینده دولت اسلامی می‌دانند، علاوه بر آنکه با اصول فقهی و شرعی نظام مقدس جمهوری اسلامی تطابق ندارد، به مصلحت کشور نیز نیست. بنابراین در این قسمت یعنی در نبود اطمینان از حضور عادلانه نماینده مودی، تنها کسانی که بی‌طرفانه می‌تواند اظهار نظر کند تا صلاحیت هیات به رسمیت شناخته شود، قاضی عضو هیات است. لذا از قضات عضو هیات‌ها به عنوان سردار و دادرس انتظار می‌رود در صورت مشاهده چنین محدودیتی نسبت به آن بی‌تفاوت نبوده و عدم رسمیت چنین هیات‌هایی را قبل از شروع جلسه اعلام کنند.

۴- آنجا که دادرسی مالیاتی هیات‌های حل اختلاف دارای دو سطح بدوی و تجدیدنظر است، انتظار می‌رود هیات‌های تجدیدنظر به لحاظ سطح رتبه، تجربه و خبرگی اعضا در سطح بالاتری از هیات حل اختلاف بدوی قرار داشته باشند. حال آنکه مشاهده می‌شود نمایندگان سازمان امور مالیاتی که در هیات‌های بدوی حضور دارند، همان کسانی هستند که مجدداً در هیات‌های تجدیدنظر حضور پیدا می‌کنند که این امر منطقی و اصولی به نظر نمی‌رسد. صحیح این است که سازمان امور مالیاتی به عنوان برگزارکننده هیات‌ها تفاوتی بین نمایندگان خود قائل شده و در هیات‌های تجدیدنظر از افراد با سابقه و دارای جایگاه و سطحی بالاتر استفاده کند.

نتیجه‌گیری نهایی:

با توجه به موارد عنوان شده به منظور تحقق عدالت دادرسی مالیاتی متوجه نقش بی‌بدیل قضات عضو هیات می‌شویم که قانون‌گذار اکثر دغدغه‌های خود را در راستای تحقق عدالت و انصاف در ساختار قانون وضعی خود بر دوش ایشان به عنوان یک مرجع مستقل، دارای اختیار و اقتدار و منزلت نهاده است. این قضات باید توجه داشته باشند که کوچکترین بی‌توجهی به ارکان مسلم دادرسی مالیاتی می‌تواند باعث اثر مخرب در تمام سطوح اجتماعی اقتصادی و فرهنگی کشور شده و علاوه بر آن اقتدار مالیاتی دولت را نیز که صرفاً از طریق بلور مودیان و شهروندان به رعایت اصل عدالت و انصاف در دادرسی مالیاتی محقق می‌شود، ساری و جاری کند.

معاون آموزش و پیشگیری سازمان آتش‌نشانی مشهد:

مجتمع‌های قدیمی شهر مشهد به روزرسانی نشده است

بیشتری بر روی ایمنی اماکن عمومی اعمال کرده است که در این راستا تمامی اماکن عمومی مانند پاساژها، رواق‌ها، مراکز تجاری و... توسط کارشناسان ایمنی مورد بازدید قرار گرفت و مشخص شد متأسفانه قسمت عمده‌ای از این مراکز استانداردهای لازم ایمنی را ندارند. معاون آموزش و پیشگیری سازمان آتش‌نشانی مشهد تصریح کرد: در حال حاضر ۳۳۰ مجتمع تجاری در شهر مشهد وجود دارد که همه این مراکز مورد بازدید قرار گرفته‌است. قسمت عمده‌ای از این مراکز سیستم‌های مورد نیاز برای جلوگیری از حریق

دنیای اقتصاد - معاون آموزش و پیشگیری سازمان آتش‌نشانی مشهد گفت: مجتمع‌های تجاری قدیمی شهر مشهد ضوابط ایمنی را رعایت کردند اما به روزرسانی نشده‌اند. غلامحسین حاجی‌زاده در برنامه زنده رادیویی شهرما که از صدای خراسان رضوی پخش شد، بیان کرد: یکی از رسالت‌های آتش‌نشانی نظارت بر ایمنی اماکن و ساختمان‌های شهر است. وی افزود: با توجه به بروز حوادثی مانند پلاسکو و برج سلمان سازمان آتش‌نشانی مشهد تمرکز

مسئولیت قضات در دادرسی مالیاتی

محمدبخشی‌محبی معاون دادستان مشهد

بخش سوم

۶- اصل توجه به دلائل و مستندات یکی دیگر از اهداف قانونگذار در تعیین عضو قاضی در هیات حل اختلاف مالیاتی توجه به مستندات، قرائن و دلایل ارائه شده مودی به هیات‌ها بوده که حق بدیهی هر دادخواهی است؛ این امر در بند ۲۵ دستورالعمل دادرسی مالیاتی و سایر بندهای مشابه مورد تأکید قرار گرفته است. بویژه آنجا که در بسیاری از موارد مستنداتی که مودیان ارائه می‌کنند ممکن است مستندات حقوقی از جمله اسناد ثبتی، تنظیمی در دفترخانه‌ها، آراء محاکم قضایی و یا سایر مراجع قانونی دیگر باشد که به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر پرونده مالیاتی مطروحه در هیات‌ها موثر است. از آنجا که دیوان محترم عدالت اداری برابر قانون به طور شکلی به شکایات مودیان از آراء صادره هیات‌ها رسیدگی می‌کند و از طرف دیگر آمار ابطل آرای هیات‌های حل اختلاف مالیاتی در اثر عدم توجه به دلائل و مستندات توسط دیوان مذکور قابل توجه است، بنابراین نتیجه می‌گیریم که اصل مهم توجه به دلائل، قرائن و مستندات در آراء صادره هیات‌ها به درستی رعایت نشده است که با توجه به حضور عضو قاضی در این هیات‌ها نمی‌توان پذیرفت که قضات عضو در خلال رسیدگی حضور داشته، مستندات مسلم و غیر قابل انکار را رویت کرده‌اند اما ترتیب اثر ندادند. گزینه‌ای که محتمل است و باید به آن توجه شود عدم حضور قضات در خلال رسیدگی و یا حضور غیرموثر آنهاست که شاهد قفلان رعایت این اصل مهم (عدم توجه به قرائن و مستندات) در آراء صادره از سوی هیات‌ها هستیم. با ذکر این توضیح که از دو عضو دیگر هیات‌های حل اختلاف مالیاتی که تخصص و تبحرشان نیز حقوقی نیست، نمی‌توان انتظار داشت در رعایت این اصل در هیات‌ها نقش آفرینی داشته باشند.

بررسی نواقص و ابهامات دادرسی مالیاتی

۱- هم‌طور که پیشتر گفته شد هیات حل اختلاف برابر با

دست هم نمی‌رسد! برگردیم به خراسان رضوی که در واقع در جدول عدم موفقیت در اجرای نیروگاه‌های بادی رتبه اول را دارد. ولی چرا؟ بیابید به دور از هرگونه گرایش سیاسی، مساله را کاملاً بی‌طرفانه بررسی کنیم تا شاید بتوان با تشخیص کاستی‌ها و اعمال اصلاحات لازم راه را برای توسعه در آینده فراهم کرد. یکی از معضلات، پیچیدگی و طولانی بودن فرآیند قانونی و نیز تناقضات موجود در قوانین مربوطه است. برای اخذ مجوز نهایی لازم است جواب تا ۱۸ مورد استعلام از ادارات مختلف اخذ شود. جواب‌هایی که غالباً اعتباری تنها چند ماهه داشته و قبل از رسیدن به خط پایان، اعتبار برخی از آنها منقضی می‌شود. این خود شده است مسیری بی‌انتهای همراه با سردرگمی متقاضی. جالب‌تر اینکه در مواردی استعلام‌ها در تضاد کامل‌اند به عنوان مثال، محیط زیست برای ارائه جواب استعلام از متقاضی تعهد رسمی می‌گیرد که ۱۰ درصد از زمین را به فضای سبز اختصاص دهد و در همین حال سازمان آب، دادن جواب استعلام را منوط به ارائه تعهد رسمی مبنی بر عدم درخواست آب برای اجرای طرح می‌کند! این و موارد مشابه یعنی اینکه حتی یک نفر مراحل را بررسی نکرده و با هیچ تخصصی در این زمینه ندارد، اما با تمام پیچیدگی و ناهماهنگی موجود در مراحل اداری مربوطه، تعداد زیادی متقاضی موفق شده‌اند به خط پایان این مسابقه دو با مانع رسیده و پروانه احداث دریافت کنند. ولی این که یک برگ کاغذ است و به تنهایی فاقد هرگونه ارزش.

ادامه دارد...

استاد دانشگاه صنعتی شریف و رئیس انجمن علمی انرژی بادی ایران

آسیب‌شناسی روند توسعه

انرژی تجدیدپذیر در استان خراسان رضوی

ادامه یادداشت

همچنین توسعه فناوری انرژی‌های تجدیدپذیر موجب شده است که قیمت تمام شده برق تولیدی از این منابع شاهد روندی نزولی بوده و با تداوم توسعه فناوری‌های جدید انتظار می‌رود کاهش قیمت‌ها در چند سال آتی نیز ادامه یابد. اما در ایران شرایط چگونه است؟ ظرفیت منصوبه نیروگاهی کشور در حال حاضر ۷۹ گیگاوات و مجموع ظرفیت نیروگاه‌های با منابع تجدیدپذیر در حدود ۰/۵ گیگاوات یعنی کمتر از یک‌صد کل ظرفیت است. طبق آمار رسمی، حدود ۲۰ درصد از آلاینده‌های هوا ناشی از عملکرد نیروگاه‌های کشور است. مساله دیگری که کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد مصرف آب نیروگاه‌هاست که برابر ۲۲۰ میلیارد لیتر در سال و با ۴۶ درصد از کل آب برداشت شده از منابع زیرزمینی در بخش غیر کشاورزی است. لذا شرایط آقلیمی کشور اعم از آلودگی هوا و کم‌آبی توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر به ویژه انرژی بادی و خورشیدی را امری ضروری می‌کند. از نظر اقتصادی نیز توسعه فناوری و افزایش قابل توجه ظرفیت تولید موجب شده است که قیمت تمام شده انرژی بادی مستقر در خشکی که هم‌اکنون در میان تجدیدپذیرها کم‌هزینه‌ترین است، قابلیت رقابت با نیروگاه‌های با سوخت فسیلی را داشته باشد. واقعیتی که متأسفانه کمتر مورد توجه مسئولان برنامه‌ریزی انرژی کشور قرار می‌گیرد. خوشبختانه مناطق شرقی کشور از جمله استان

چشم‌هایت را ببند و لحظه‌ای گوش کن... صدای کودکی به گوش می‌رسد که با هر تپش قلبش تو را می‌خواند... او آوای آشنای لالایی مادر را نمی‌شنود و حالا نیازمند مهر شمامست...

۲۸۳۸-۰۰۰۱-۶۳۷۰-۵۸۹۴

بانک رفاه موسسه خیریه مهرآفرین

موسسه نیکوکاری مهرآفرین حامی کودکان باسپرست

رئیس دفتر تحقیقات بازار و مشاوره تجاری اتاق بازرگانی خراسان رضوی در گفت‌وگو با دنیای اقتصاد مطرح کرد

گام بلند اتاق بازرگانی در شناخت بازارهای هدف

زهرا صافدری

خبرنگار

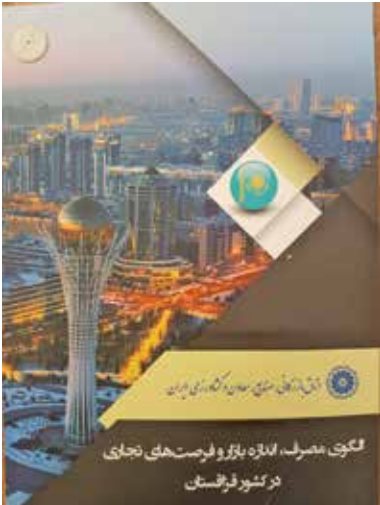

دنیای اقتصاد- شناخت بازار و گام برداشتن صحیح در مسیر صادرات و یافتن بازارهای جدید هدف در اقتصاد رقابتی امروز کشورها، موضوعات بسیار حساسی است که اهمیت آن بر کسی پوشیده نیست و شاید به همین دلیل است که دو سال پیش، غلامحسین شافعی، رئیس اتاق بازرگانی ایران دستور ایجاد بخشی با عنوان دفتر تحقیقات بازار و مشاوره تجاری در اتاق بازرگانی خراسان رضوی را به عنوان یکی از محدود دفاتر فعال این موضوع در بخش خصوصی کشور صادر کرد. وظایف دفتر تحقیقات بازار و مشاوره تجاری در دو بخش تعریف شده است؛ در حوزه مشاوره تجاری، فعالان اقتصادی و کسانی که به دنبال صادرات بوده و یا در حال صادرات هستند و قصد ورود به بازارهای دیگری دارند، با مراجعه به این دفتر، مشاوره‌هایی در باره بازار هدف صادراتی خود دریافت می‌کنند. در واقع، گزارشی درباره اینکه آن کالا در حال حاضر از ایران به کجا صادر می‌شود، چه کشورهایی در بازار مورد نظر فعالند، تعرفه ورود کالا برای ایران و رقبا چقدر است و در مجموع نمایی کلی از بازاری که قصد ورود به آن را دارند، به صورت مکتوب به مراجعه‌کننده ارائه می‌شود. سال‌های گذشته اتاق بازرگانی ایران از فعالان اقتصادی نظر سنجی کرد و مشخص شد یکی از مهمترین دغدغه‌های فعالان بخش خصوصی، عدم شناخت کافی از بازارهای هدف موجود است و این عدم شناخت کافی به ویژه در باره کشورهای هدف از مادیور ترند، بیشتر صدق می‌کند؛ اما هدف دفتر تحقیقات بازار اتاق بازرگانی این است که شناختی از این بازارها برای فعالان اقتصادی ایجاد کند؛ این شناخت‌ها می‌تواند در قالب گزارش‌های مدیریتی و یا مطالعه روی کشورها و تهیه گزارش‌هایی باشد که در نهایت تبدیل به یک کتاب می‌شود؛ نمونه این شناسایی مکتوب بازارها، کتابی درباره قزاقستان است که با تحقیق و مطالعه درباره اندازه بازار این کشور، الگوهای مصرف و فرصت‌های تجاری و سرمایه‌گذاری موجود در آن به چاپ رسیده است و قرار است در مرحله بعد مطالعه بروی کشورهای هند و روسیه نیز به طور دقیقی صورت بگیرد.

توسعه صادرات خراسان رضوی به اتاق بازرگانی مشهد و در نهایت به این دفتر محول شد؛ مهر آور در این باره می‌گوید: براساس مطالعات و تحقیقات ما در تدوین این برنامه، یک درصد صادرات کشور های تک، ۳۳ درصد دارای تکنولوژی متوسط به بالا، ۴۰ درصد تکنولوژی متوسط به پایین، ۱۱ درصد تکنولوژی پایین و ۱۵ درصد صادرات غیرصنعتی هستند. در استان خراسان رضوی نیز وضعیت تقریباً همین گونه است و تنها یک درصد صادرات استان از تکنولوژی بالا برخوردار بوده و های تک هستند، ۱۴ درصد دارای تکنولوژی متوسط به بالا، ۲۹ درصد متوسط به پایین و ۳۰ درصد تکنولوژی پایین هستند و ۲۶ درصد از کالاهای صادراتی استان غیرصنعتی اند.

وی ارزش پایین هر تن کالای صادراتی را به عنوان یکی دیگر از ضعف‌های صادراتی کشور نام برده و اظهار می‌کند: براساس بررسی‌های ما، از کل صادرات کشور در ۸۷ درصد کالاها، ارزش هر تن زیر ۵ هزار دلار است که البته از این میزان کالا، ۶۲ درصد زیر هزار دلار ارزش دارد و در مجموع می‌توان گفت حدود ۷۰ درصد صادرات کشور زیر هزار دلار ارزش دارد و به همین دلیل متوسط ارزش هر تن کالای صادراتی کشور بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ دلار است و هدف ما این است که با شناسایی بازارهای هدف جدید و محصولات جدید این شاخص را ارتقا دهیم.

مدیر دفتر تحقیقات بازار و مشاوره تجاری اتاق بازرگانی خراسان رضوی با اشاره به بررسی تنوع محصولات صادراتی ایران با دیگر کشورهای، تصریح می‌کند: سهم نخستین کشور هدف صادراتی از محصولات ما ۲۰ درصد، ۴ کشور نخست ۵۸ درصد و ۸ کشور ابتدایی ۷۹ درصد است و این در حالی است که سهم ۸ کشور ابتدایی در صادرات ترکیه فقط ۴۵ درصد سهم دارند و این سهم برای کشور چین ۵۴ درصد است. چین نخستین کشور هدف صادراتی ایران و افغانستان اولین کشور هدف صادراتی استان خراسان رضوی است. این رقم‌ها نشان می‌دهد که ریسک سبب صادراتی کشور بسیار بالاست و در اثر کافی که در این ۸ کشور رخ بدهد، در صادرات ما اثرگذاری زیادی خواهد داشت. ما در دفتر تحقیقات بازار به دنبال کمک به

● تنها یک درصد از صادرات خراسان رضوی های تک و دارای تکنولوژی بالاست

برای جویا شدن از چند و چون فعالیت دفتر تحقیقات بازار و مشاوره تجاری اتاق بازرگانی خراسان رضوی به سراغ یاسر مهرآور، مدیر این دفتر رفتیم. ابتدای شکل‌گیری دفتر تحقیقات بازار اتاق بازرگانی،

وظیفه تدوین برنامه کمی توسعه صادرات استان در سالهای برنامه ششم توسعه کشور، از سوی کارگروه

تنها یک درصد صادرات استان از تکنولوژی بالا برخوردار بوده و های تک هستند، ۱۴ درصد دارای تکنولوژی متوسط به بالا، ۲۹ درصد متوسط به پایین و ۳۰ درصد تکنولوژی پایین هستند و ۲۶ درصد از کالاهای صادراتی استان غیرصنعتی اند

بهبود این شاخصها در زمینه بازارهای جدید، نیازهای مصرفی‌شان و انطباق نیازهای آنها با ظرفیت‌های صادراتی استان و کشور هستیم تا بتوانیم پیشنهاداتی برای ورود به این بازارها ارائه بدهیم.

وی می‌افزاید: بیشتر اطلاعات ما به صورت میدانی جمع‌آوری می‌شود؛ بخشی از طریق مصاحبه با فعالان اقتصادی در کشورهای هدف صادراتی و بخشی با مطالعات بر روی کشورها و اطلاعات پایه‌ای از طریق گمرک و مرکز تجارت بین‌المللی و... که جمع شده و تبدیل به گزارشی می‌شود و در اختیار جامعه هدفمان قرار می‌گیرد.

● **لرزم تمرکز بر بازار کشورهای اطراف در دوره تحریم** مهرآور در پاسخ به این سوال که با توجه به نزدیک شدن به موعد تحریم‌های آبان ماه، آیا دفتر تحقیقات بازار برنامه ویژه‌ای برای شناخت بازارهای جدید دارد، می‌گوید: قطعاً تحریم‌ها آثار منفی در صادرات کشور خواهد گذاشت؛ در حال حاضر با توجه به جهش خیره‌کننده‌ای که در قیمت دلار داریم، صادرات توجیه‌پذیر است و از همین رو، صادرات استان در ۵ ماهه امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۰ درصد رشد داشته است ولی اگر تجربه تحریم‌ها و جهش ارزی سالهای ۹۰ و ۹۱ را به یاد بیاوریم، خواهیم دید که گسترش صادرات در ماه‌های آینده پایدار نخواهد بود؛ در واقع، وقتی بنگاه‌ها مواد اولیه را با قیمت بالاتری می‌خرند، هزینه تولیدشان بالا می‌رود و در نتیجه قیمت تمام شده کالا افزایش می‌یابد و آن وقت صادرات تا این حد توجیه ندارد. اما به نظر می‌رسد در این شرایط بهتر است تمرکزمان بیشتر روی کشورهای اطراف افعان باشد.

راه‌های دریایی صورت می‌گیرد و شاید با تحریم‌ها نتوانیم از طریق کشتی صادرات زیادی داشته باشیم و از طرفی نباید خیلی امیدوار باشیم که به مسافت‌های دور صادر کنیم. ما باید بیشتر روی بازارهای عراق، افغانستان، آسیای میانه، روسیه، ترکیه، هند و پاکستان و دیگر کشورهای همسایه تمرکز کنیم تا حداقل در حمل و نقل کالا و انتقال پول با مشکلات کمتری روبه‌رو شویم. بنابراین قرار است شناسایی بازارها را به بازارهای اطراف متمرکز

● **هوشمندی رقبای ایران در بازارهای هدف** مهرآور با اشاره به هوشمندی کشورهای رقیب تجاری ایران در بازارهای هدف، می‌گوید: ترکیه یکی از این کشورهاست؛ هر جا محصول ایرانی وجود دارد، محصول ترکیه نیز با کیفیت مطلوب وجود دارد. اما یکی از وظایف اتاق بازرگانی به عنوان پارلمان بخش خصوصی، کمک به

تعارف‌های گمرکی می‌تواند کمک قابل توجهی باشد. وی به تهیه کتاب ظرفیت‌های بازار هندوستان و روسیه به عنوان یکی از برنامه‌های این دفتر تا پایان امسال اشاره و اظهار می‌کند: شناسایی فرصت‌های وارداتی در استان‌های مختلف روسیه از مهمترین برنامه‌های ماست که در قدم اول مسکو، تاتارستان، سن پترزبورگ و آستاراخان مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

مهرآور با اشاره به همکاری نزدیک این دفتر با کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی استان و اتحادیه صادرکنندگان، می‌افزاید: با هدف دسته‌بندی مسائل و مشکلات حوزه صادرات و انتقال تجارب به نسل جوان، مصاحبه‌هایی با صادرکنندگان نمونه استانی و ملی در استان خواهیم داشت و نتایج آن در قالب کتاب منتشر خواهد شد. مهرآور یادآور می‌شود: یکی دیگر از اقدامات مهم کمیسیون تجارت که ما هم در آن همکاری داریم، بررسی قیمت تمام شده و بازارهای هدف برخی کالاهای مزیت‌دار صادراتی استان است که در قدم اول، این بررسی‌ها بر روی زعفران تقریباً انجام شده و سپس کالاهای دیگر نیز را در دستور کار قرار خواهد گرفت.

در دو سال و نیم گذشته بالغ بر ۳۰۰ مراجعه حضوری داشتیم و حدود ۱۷۰ گزارش مکتوب در رابطه با کالا و کشوری خاص برای درخواست‌کنندگان ارسال کردیم. این خدمات به صورت رایگان به دارندگان کارت بازرگانی داده می‌شود.

● **تحلیل ظرفیت تجارت با استان‌های مختلف روسیه** رئیس دفتر تحقیقات بازار و مشاوره تجاری اتاق بازرگانی از تجزیه و تحلیل استان‌های روسیه به عنوان یکی از برنامه‌های کنونی این دفتر نام برده و می‌گوید: ۶۰۰ قلم کالای مزیت‌دار و پتانسیل‌دار صنعتی کشور را بررسی کردیم که ارزش دلاری صادرات آنها حدود ۹۴ درصد کل صادرات کشور است و در کنار آن واردات استان‌های روسیه را استخراج کردیم، سپس این دو را با یکدیگر تطبیق دادیم و مشخص کردیم کدام کالاها امکان توسعه صادرات به هر کدام از استان‌ها را دارند. این مطالعات در بحث اعزام هیات‌های تجاری و حضور در نمایشگاه‌ها و مذاکره با طرف روس در زمینه

در دیدار والی هرات با فعالان اقتصادی خراسان رضوی بیان شد

انتظار افغانستانی‌ها از سرمایه‌گذاران مشهد

با استفاده از نامی در مرزها می‌خواهند دست به قاچاق بزنند و عوارض گمرکی را نپردازند و قاچاق انسان و مواد مخدر انجام دهند. به همین دلیل ما منافع دو طرف را در نظر می‌گیریم و از مرزهای قانونی و رسمی بیشتر استفاده می‌کنیم؛ مرز نیمروز باز است و هیچ مانع امنیتی وجود ندارد، مرز هرات باز است و روزانه هزاران نفر از آن استفاده می‌کنند و طبق آمار روزانه حدود ۲ هزار نفر به صورت انفرادی و ۳۰۰ تاکسی و ۴۰۰ کامیون بار و ترانزیت بین ایران و افغانستان عبور می‌کنند.

والی هرات به موضوع تراز تجاری نامناسب دو کشور اشاره و اضافه کرد: تجارت هیچ وقت یک طرفه دوام نمی‌آورد؛ ما سالانه دو میلیارد دلار واردات از ایران داریم اما ایران بیش از ۵۰ میلیون دلار واردات از افغانستان دارد و این خوب نیست. بالاخره روزی دلارهای ما تمام می‌شود و لازم است تراز تجاری به وضعیت بهتری برسد. وی خاطر نشان کرد: این خوب نیست که ایران بگوید ما سبب و آثار تولید می‌کنیم و این محصولات را وارد نمی‌کنیم در حالی‌که طعم و طبیعت این محصولات در دو کشور باهم متفاوت است؛ ما محصولات مشترک داریم ۵۰ قلم از محصولات سنتی ما در کشور شما مورد نیاز است. انتظار ما این است که خراسان رضوی به جای اینکه کالا را از تهران بیاورد، از هرات وارد کند که نزدیکتر و راحت‌تر است. ما در تولید نوشابه خودکفا هستیم و نوشابه‌های ما بسیار مرغوب است. آنچه ما تولید می‌کنیم و در ایران خریدار دارد باید اجازه واردات پیدا کند و اتاق بازرگانی باید در زمینه متقاعد کردن مسئولان دولتی تلاش کنند.

رحیمی با انتقاد از ناتمام ماندن پروژه راه‌آهن خواف- هرات گفت: بیش از ۱۰ سال است که نتوانستیم ۴۰۰ کیلومتر خط آهن برای تکمیل پروژه راه‌آهن خواف- هرات بسازیم و اگر این پروژه به سرانجام نرسد، در آینده هزینه انتقال کالا چند برابر خواهد شد. اگر این اتفاق بیفتد، کالا ارزان تمام می‌شود و مردم هم محصولات بیشتری را خریداری می‌کنند و این به نفع تاجران هم هست. ما همچنان به بنادر پاکستان احتیاج داریم ولی چرا بنادر ایران و افغانستان در این ارتباط فعال نباشد؟ وی رسمی شدن و عدم ایجاد گمرک بزدان را ناشی از مسائل امنیتی دانست و افزود: برخی افراد فرصت‌طلب

کامیون را داریم که سال گذشته بعد از مرادوه اقتصادی بین دو کشور، این ظرفیت ایجاد شد. در حال حاضر روزانه ۳۰۰ تا ۴۰۰ کامیون از مرز عبور و مرور دارد؛ اما سوال این است که چرا در یک روز نمی‌توانیم کامیون‌ها را عبور دهیم و بارگیری کنیم.

● **تجارت یک طرفه بادوام نیست** محمد آصف رحیمی، والی هرات نیز در این نشست با بیان اینکه تاکنون به خوبی از ظرفیت‌های هر دو استان و کشور به صورت کامل و بهینه استفاده نشده است، اظهار کرد: ما در مرز اسلام‌قلعه ظرفیت پذیرش روزانه ۶۰۰

شافعی: ما باید سهم خودمان را از واردات افغانستان در ایران بالا ببریم و در توسعه سرمایه‌گذاری در افغانستان هم بیش از پیش مشارکت کنیم. در بخش فولاد پیشنهاداتی برای سرمایه‌گذاری از سوی دوستان ما ارائه شده و منتظر پاسخ از آن سو هستیم و در سایر زمینه‌ها هم باید همکاری‌ها گسترش یابد

می‌دهیم که یک شرکت مشترک بین هرات و خراسان موضوع توریست و گردشگر سلامت را در نظر بگیرد. شافعی به سفر رئیس جمهور افغانستان به ایران و پیشنهاد ایجاد گمرکی رسمی در مرز بزدان استان خراسان جنوبی اشاره و اظهار کرد: از والی هرات تقاضا داریم این موضوع را پیگیری کند؛ در واقع توجیه ما از طرح این پیشنهاد این بود که با توجه به آینده ارتباط ما، عبور از مرز بزدان هزینه حمل و نقل از افغانستان را می‌تواند به شدت کاهش دهد و این بر تجارت دو کشور بسیار اثر گذار است البته پیشنهاد دیگری هم به دولت افغانستان دادیم مبنی بر اینکه وجود یک خط پرواز بین هرات و چابهار برای آینده لازم خواهد بود.

دنیای اقتصاد- والی هرات و هیات تجاری همراه او با فعالان اقتصادی و برخی از مسئولان استان خراسان رضوی در اتاق بازرگانی مشهد دیدار و چشم انداز توسعه روابط تجاری دو استان را بررسی کردند. در این دیدار ارتباطات کنونی و چشم‌انداز آینده روابط تجاری دو کشور و به ویژه استان‌های هرات و خراسان رضوی از دیدگاه دو طرف بیان شد و درخواست‌ها و انتظارات برای توسعه هر چه بیشتر روابط تجاری دو استان و دغدغه‌های صادراتی و وارداتی هر دو طرف عنوان شد. غلامحسین شافعی، رئیس اتاق بازرگانی ایران ابتدای این نشست توسعه روابط همه جانبه استان‌های هرات و خراسان را دارای نقشی اساسی در توسعه مناسبات ملی دو کشور خواند و اظهار کرد: نزدیک به ۶۰ درصد مجموعه مبادلات اقتصادی جمهوری اسلامی ایران از مسیر خراسان و از مشهد می‌گذرد و استانداران دو کشور نقشی سازنده‌ای در توسعه روابط ملی دو کشور دارند. خوشبختانه در طول چند سال گذشته دوستان افغانستانی ما علاوه بر مبادلات اقتصادی، در سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف ایران هم کارهای شایسته‌ای کردند و باید حمایت شوند.

شافعی تصریح کرد: چه در بحث مبادله کالا و چه در سرمایه‌گذاری باید این واقعیت را بپذیریم که این جدایی دو طرفه است و در تبادل کالا بین دو کشور، تراز تجاری مناسبی نداریم. ما باید سهم خودمان را از واردات افغانستان در ایران بالا ببریم و در توسعه سرمایه‌گذاری در افغانستان هم بیش از پیش مشارکت کنیم. در بخش فولاد پیشنهاداتی برای سرمایه‌گذاری از سوی دوستان ما ارائه شده و منتظر پاسخ از آن سو هستند و در سایر زمینه‌ها هم باید همکاری‌ها گسترش یابد.

وی با اشاره به عملکرد نامطلوب دو کشور در موضوع مبادله توریست، تصریح کرد: به ویژه در اعزام توریست سلامت از افغانستان به ایران با بی‌برنامگی مواجه هستیم و یک نهاد برنامه‌ریزی برای اینکه توریست سلامت را با ایمنی کامل و خیال راحت میزبانی کند و کار درمیان را انجام داده و اعزام کشورش کند، در استان نداریم؛ لذا پیشنهاد

